

Zli klovan

Nikola Mihajlović
Beograd 2004.

web release: pdf edicija Harizdat
(prvo izdanje 17.04.2005.)
www.harizma.com

SADRŽAJ

Dunja	3
Zli klovan	4
Moj večernji voz	5
Život Frederika Tejlora	6
Žu	8
Supermozak	9
Tajni pacov	10
Njupavci i kljove	14
Sistem za globalno pozicioniranje	15
14:30	17
Crveno nebo	18

DUNJA

Želim svetlu i toplu sobu, bez nameštaja, samo parket. Na jednom kraju sobe stoji dušek a na drugom mali TV. Pored kreveta šolja od sinoć, na televizoru daljinski upravljač.

Dunji je bio rođendan i svratio sam kod nje. Sedimo, nas petnaestak. Ne znam kako, ali je tek sada primećujem. Vrti se u krug, uslužuje goste, vesela je i raspoložena. Malo ćutim, malo razgovaram sa ljudima. Kada je stala pored mene, stavio sam ruku na njeno rame. Deset sekundi.

Par sati kasnije svi odlaze. Ne ide mi se kući. Na terasi pušimo zavaljeni u stolice, sa nogama dignutim na ogradu. Pita me zašto sam ostao. Pričam tiho. Gledam u daljinu, u preliveno nebo osvetljeno suncem iza grada.

- Ne ide mi se kući. Mrzi me da se savijam po autobusima. Nadam se da nije problem.

- U redu je. Meni je lepo što si ostao.

Da ćutim i ne postojim. Savršeno miran, sa laganim strujama koje polako talasaju kroz glavu. Da trenutak sa fountain fill-om preko neba večno traje. Raj je mesto gde se ništa ne dešava i gde lepo upakovano srce kuca nadomak tebe.

- Zašto ti stalno ćutiš?- pitala me je. Krajičkom oka sam video da se okrenula ka meni.

- Ne ćutim.

Ispred nas se video gotovo ceo grad, u četrdesetoprocentnom koloru.

- Moram da idem. Uskoro će da padne mrak.

- Neću ti dati da ideš.

Magična rečenica, baš kakva mi je bila potrebna. Talas mlečnog gipsa je popunio većinu praznina mog nagriženog srca. Sirene, kako samo filmski, su ispuštale vreo vazduh, kao da su želele nešto da kažu, ali je te večeri njihovo vrištanje izostalo.

ZLI KLOVAN

Znao sam ga prilično dobro. U stvari... nisam ga poznavao, ali uvek sam bio tu negde, bio sam blizu dešavanja. Pitao bi me kako sam, a ja sam odgovarao: "Klovnova suza nikad ne udara u zemlju". "Vragolan si ti, vragolan. Veći si vrag od mene. A ja sam Klovan!" - rekao bi on. Voleo je da ih sve zasmehava, ali voleo je i druge stvari. Nije bio problem u tome što voli pičkicu ili da popije, nego što je bio hirovit, i koliko god čovek dugo da bude s njim, nije mogao znati šta da očekuje.

Klovan je zvezda, mora mu se ugađati, direktorovo naređenje. A ja sam lično video direktora kako priča sam sa sobom i mumla kako će nekome jednog dana uviti šiju "ovim njegovim staračkim i pegavim rukama". Klovan je voleo da razbija stvari kad se napije. Voleo je da aparati varniče kada ih razbije o pod, voleo je da srča pršti, ali se silno nervirao ako bi ga neko zalutalo staklo makar malo ogrebalo. Onda bi razbijao još većom žestinom, sve dok iz njega ne izvetri piće ili mu ne ponestane snage.

Naterao nas je u lov na neman iz močvare, iznajmili smo sonar koji je, samo na taj produženi vikend, koštao bogaoca. Našli smo čudovište, ogromna stvar, ali kada čovek shvati da je potpuno nemo, ne plaši se toliko. Kranom smo ga vadili, Klovan je upućivao krاندžiju kuda da vozi, drao se na njega, mislim da mu je i bacio grudvu blata u zaštitno staklo. A ovaj je samo škrgutao zubima. "Sada ga spuštaj. Saaadaaa! Laganooo! Spusti neman!" - drao se Klovan. Neman je ćutala. Ono što je imala u glavi teško da je moglo da se nazove očima, ali da ih je imala, sigurno bi joj se zacaklile od suza.

Noću Klovan voli da bije bubnjeve. Dok svi spavamo, jedino je kod njega upaljeno i možemo da čujemo zvuk bubnja kako trupka kroz noć i zavilava cvrčke.

MOJ VEČERNJI VOZ

Izgleda da je bio pijan, hodao je čudno i stalno se osvrtao za sobom misleći da je mantil koji se vijorio za njim neki ker što ga prati. Hladna noć – čas bi stavio ruke u džepove a čas bi živo mrdao prstima kao da ga peckaju iznutra. Asfalt je bio mokar i teško je reći da li je bila smešnija njegova figura ili dugačka senka koja se pružala iza njega. Da li zbog greške u šivenju ili njegovih uskih ramena, mantil je na njemu visio i činio ga čudnim bićem, uprkos njegovim pravilnim crtama lica.

Zašto stojimo? Treperenje svetla u vagonu me je u početku nerviralo ali sam se navikao na njega. U vagonu nas je bilo tek nekoliko, a ono što mi je drago, iako su svi prisutni imali uznemirena lica, je to što je svako bio neobičan – svako je bio neka vrsta statističkog paradoksa – ili viši od proseka, ili buljaviji, ili je nečujnije disao. Najbliža mi je starica sa kavezom, nije ona toliko stara, ali joj se ruke dosta tresu, a u kavezu leži nešto malo, kao da spava, neki neobičan kućni ljubimac, veličinom i oblikom između miša i pacova. Nisam je pitao šta je to unutra jer bi možda zeku pustila na mene da me pregrize – šta ona uostalom može da izgubi? – a i za zvuk granice između grada i predgrađa u pola noći, ja bih bio samo neprijatan šum.

A on je – još uvek nismo kretali, i dalje sam mogao da ga vidim – došao do zgrada, počeo je da se igra kamenčićima, to mu je dosadilo, postavio je u daljini dve flaše i počeo je da ih gađa, jednu je uspeo odmah da pogodi, prsla je u komade, a drugu je stalno promašivao, uzeo ju je i pokušao da je prebaci preko zgrade. Udarila je u nju pri vrhu, nije se razbila nego se istim putem kojim je došla ustremila nazad. Pala je na nepun metar od njega i gotovo cela se zabila u vlažnu zemlju. “Smatraj se sretnim, mogla je da te ubije”- dunulo mu je uz vrat.

Svetla su se ugasila na trenutak i voz je krenuo. Na sledećoj stanici vrata su se otvorila, na trenutak pustila svež vazduh unutra, a potom su se – niko u međuvremenu nije ušao – zatvorila, i nastavili smo dalje.

ŽIVOT FREDERIKA TEJLORA

Frederik Tejlor je rođen dvadesetog marta hiljadu osamsto šezdeset i pete godine u Filadelfiji. Tog dana je kiša padala po popločanoj ulici u kojoj su živeli Tejlorig. Nebo se natmurilo i zgusnulo, ali je vazduh bio prijatan. Mačke su stajale ispod streha i gledale kišu velikim zainteresovanim očima u kojima nije bilo ni trunke straha od vode. Bio je nešto manji nego što su se nadali, ali je imao bistar pogled koji se retko sreće kod beba.

Rastao je u ljubavi. Otac je bio nešto češće namrgođen od majke, ali bili su tu negde. Otac bi ponekad podviknuo kada bi Frederik prošao pored oca a da ga ne pozdravi ili se vikendom vrati kasno sa ulice, prođe pored stola za kojim roditelji ručavaju i ode pravo u svoju sobu kao da su duhovi i kao da se zašecerani krem od pirinča nije pušio sa stola. Kada je malo porastao, mali Frederik, dečkić-Fredi, kako su ga roditelji zvali, počeo je da ima neke probleme, prvo u snu a onda i na javi. Noćne more su bile sve učestalije i Fredi, a ni roditelji, nisu znali šta da rade s tim. Majka je dane proklećala moleći se za zdrav san svoga sina:

“Gospode Bože, Isuse Hriste, naš najvoljeniji i zaštitniče naš. I Džordže Fokse, učitelju naš koji si nas naučio da dobro činimo, da dobro želimo i zloga da nećemo. Ko učini zlo, na sebe je udario, ko podigne pušku drugom da meso istera, svoje meso trga, ko drugoga za životinju svoju uzme, sebe je stokom napravio. Gospode Bože i Džordže Fokse i Bi Pene, Gospode Bože i Džordže Fokse i Bi Pene, Gospode Bože i Džordže Fokse i Bi Pene...” (unedogled)

Ali molitve nisu pomagale. Tvrdi i čistokrvni abolicionizam se Tejlorovima vraćao kroz noćno vrištanje. Ali dečkić-Fredi se dosetio. Ustanovio je čudnu pravilnost da ima noćne more samo kada spava na leđima, te je izumeo napravu koja će ga u tome sprečiti. I više-manje je uspelo. Prvi Fredijev izum.

Majka je držala podzemno sklonište za odbegle robove, a otac je na nekretninama napravio dovoljno novca da više nije morao da jutrom ide na posao, nego se iz postelje dizao lagano, oblačio se lagano, mastio je brke i zulufe pa se upućivao do Kros-skvera da se pozdravi sa poznanicima, poželi im zdravlje i uzme namirnice (jednu radnju je iznajmljivao u zamenu za prehrambene artikle). Međutim, to ne znači da su adolescentski problemi dečkića-Fredija nestali. Zbog prišivene kugle u spavaćicu on više

nije imao more (ili ih je imao znatno manje), ali je i dalje bio jako osjetljiv i eksplodirao bi često i bez povoda. Bacio se na svog drugara iz škole i izbo ga je šilom po ruci na nekoliko mesta. Da ih strogi profesor koji je Frediju kasnije propisao deset udaraca najdebljom šibom nije razdvojio, dečkić-Fredi bi mu i oči isterao. Drugar, Džoš, od roditelja Džima i Mildred, držao je neko vreme ruku u zavoju, a onda su mu rane navodno zarasle. Tri godine kasnije je umro od infekcije iste te ruke, tako...

ŽU

Snimanje je loše išlo. Loše vreme, malarični nosači opreme i snimljeni materijal kojim je moglo samo da se obriše dupe. Producent, osoba sa hroničnim poremećajem mozga i ostalog, bio je relativno miran za čoveka kojeg će gazda da nabije na ražanj kada se vrate u civilizaciju. Lagano će ga okretati i iznova polivati pivom da bi se stvorila ukusna i hrskava korica koja i odvaja vrhunsko pečenje od običnog mesišta.

Žu je bio običan mladić iz lokalnog sela, miran i povučen. Lovio je ribu, kornjače, prodavao ih, nekako je spajao kraj sa krajem, a u slobodno vreme čitao je stripove o Mister Nou. Kada mu je ekipa ponudila da ga za nešto novca snime kako lovi ribu i hvata kornjače roneći mutnim amazonskim pritokama, on je prihvatio. Ostali su pokušavali da se dodvore režiseru, ali je on hteo baš Žua, koji je bio mršav, žilav, spretan u lovu i sa nekakvim odsutnim pogledom koji mu se sviđao. Zaista, Žu kao da nije živio na ovom svetu. Stalno je maštao o tome kako beži negde daleko, gde ga niko ne uznemirava, u talasajuću tišinu, bez ljudi i trzanja.

Ali, koliko god Žu bio uspešan u hvatanju riba, film nikako nije "pio vodu" - kadrovi su bili dosadni, monotoni, bez energije i smisla. Čak i Žuov ribolov u polumraku, ne bi li ekipa snimila njegovu siluetu kako nabada ribu sa velikim suncem na zalasku u pozadini, nije pomagao.

Režiser se usred noći trgao u hladnom znoju.

- Hajde da se baciš u nabujalu reku i da te proguta krokodil! Mi imamo jednog velikog gatora kome su povađeni zubi tako da nema opasnosti za tebe. Ti samo padni u vodu, naš gator će te pojesti a mi ćemo te, kad sve to snimimo, izbaviti iz njegove utrobe.

Žu je tako i učinio. Bacio se u mutnu bujicu, a džinovski krokodil je ubzo došao i pojeo ga. Ekipa filma se neko vreme nije pojavljivala pa je Žu odlučio da malo prouči unutrašnjost krokodila. Kad, ima šta i da vidi: zver u čijoj se unutrašnjosti našao je prethodno progutala i njegovu ostavu, jer je unutra pronašao dobar deo svojih stvari - policu sa knjigama, kutiju punu odeće i sanduk sa svim izdanjima stripova "Mister No". No, tragovi zuba na polici mogu da znače samo jedno: Žua nije pojeo gator filmske ekipe, već pravi džinovski krokodil. Ekipa, logično, ne dolazi, ali Žuu - fino. Sedi, čita, uživa i gricka jabuke koje njegov domaćin guta.

SUPERMOZAK

Izašao sam napolje na hladnoću. Slojevi i slojevi pamučnih niti greju telo, ali se od magle malo šta vidi. Od magle ništa ne može ni da se čuje, samo neki dalek šum i moje ritmično disanje.

Već duže vreme putujem na toj omalenoj planeti. Nije dovoljno velika za ozbiljniju težu, ali me gravitacioni vetar, čudna pojava, drži na njoj. Sedim, oči mi tek malo suze, iako po proračunima idemo fantastičnom brzinom.

Kada bi postojao neko ko bi mogao da posmatra supermozak, on bi pomislio da se supermozak svemirom kreće haotično, da lagano klizi prostorom, menjajući pravac čas ovako, čas onako. A na supermozak nisu zakačeni nikakvi uređaji za kretanje koji bi mogli da ga skrenu, uspore ili ubrzaju. Supermozak je veličine Sunca, u stvari nešto veći, jedan i po prečnik, ali približne mase. Kako to?

Eh, da postoji neka svest kojoj vreme mnogo sporo teče, pa da joj ne bude dosadno da posmatra supermozak, da ga prati i meri mu putanju, stalno, stalno. Da vidi i izmeri kuda supermozak ide. Da leti za njim, na pristojnom odstojanju i gleda šta radi.

Supermozak nije mnogo pametan. Pogotovo kada se pogleda koliki je. Ali ima crtu... Ume da leti i uživa u tome. Nije mu nikad dosadno. Struji ali ne varniči.

TAJNI PACOV

Sedeo sam u toj kancelariji. Na podu je bio kvalitetan itison koji je upijao svaki zvuk. Gledao sam na sliku koja je bila postavljena iznad stola, na kojoj se nije moglo razaznati nešto posebno jer odsjaj sunca nije dozvoljavao. Uskoro je ušao menadžer. Ja sam ustao, rukovali smo se, on me je u prolazu potapšao po ramenu, otišao je do svoje stolice i obojica smo seli. Osmehivao se i povremeno bi, uvežbanom pokretom, podigao naočare na koren nosa. Pričao je o raznim stvarima, uglavnom kroz šalu. Onda je stavio laktove na sto i podigao svih svojih deset dlakavih prstiju ka meni i zatražio od mene da i ja nešto kažem. Na stolu je držao fotografiju sa pecanja. Na slici je bio on, sa šeširom i ribarskim prslukom, a u ruci je držao vagu sa kukom za ribe na koju se zakačilo sluzavo stvorenje. Skala je pokazivala negde između deset i dvadeset kilograma, lice mu se zacrvenelo a ruka kao da je drhtala od napora. A ribe nije bilo. Umesto nje - prazno. Ništa, pozadina. Reka i drveće na drugoj obali. Iza jednog drveta je provirivao pecaroš, ali ribe nema. Trepnuo sam ali se nije pojavila.

Vaš logotip je divan - reči su mi odzvanjale u glavi, ali nisam mogao da budem siguran da li iz mojih usta išta izlazi. Odlično je osmišljen, ali je i fenomenalno rešen. Ogromna slova, koji je to materijal, jer sa ulice ne deluje kao nešto sa čime sam se u svom zemaljskom životu susreo. Puna su vode. Kiša je padala i dopola napunila ogromne plastične balone. Međutim, meni se i to sviđa. Mnogo mi se sviđa, deluje kao da ste to izveli namerno. A ta voda, more... Patak u ribarskoj opremi koji je provirivao iz šume je nestao negde unutar nje. Još uvek sam mogao da čujem kako šuška, kako se sapliće o lijanice i krcka suve grančice.

Prebirao je po papirima. Pitao me je za razgovaranje sa životinjama.

- U rezimeu ste naveli da umete da komunicirate sa životinjama. Šta ste mislili pod tim?

Osmehnuo sam se i upitao ga: "Šta drugi odgovaraju na to pitanje?"

Gospodin menadžer nije primetio da sam mu, dok sam odlazio, ukrao fotografiju sa stola.

Izašao sam napolje. Oblak je poprimio oblik kera koji maše repom. Počela je da kaplje kišica, sitna, i oterala je prijatnu temperaturu. Njuška se keru odvalila i krenula je prema jugu u obliku ribe koja pliva ustima, a noge su mu se uvukle u telo i izašle na suprotnoj strani, ovog puta kraće ali deblje.

Ker sada nije imao glavu, ali je imao stabilniji oslonac, mada je visio naopačke. Dakle, i on i riba koja je pršla na dva dela su u problemima. Skalpelčićem sam sa zadnje strane isekao ribarsku fotografiju iz rama. Onda sam iz slike isekao deo koji me je zanimao - mesto gde se nije nalazila riba. Truckao sam se visećim tramvajem i gledao u tu sliku, a onda je on kod mosta koji je vodio ka starom delu grada zaustavljen. Pod pratnjom ga je majstor vozio još par minuta i svi smo morali da izađemo na stanici. Uhapsili su me i odveli do Prvog gradskog zatvora. Odande su me helikopterom prebacili u njihovo tajno sklonište. Sve vreme leta sam imao vezane oči, a pola vremena sam spavao. Jednom od čuvara sam ukrao lisice i nekakve ključeve. Lisice sam bacio napolje jer nisam mogao da ih sakrijem, a ključeve sam kroz nogavicu, uz nogu, doglistio nekako do gaća. Digresija: lisice su teške oko četrsto grama. Leteli smo na visini oko sto metara oko četrdesete paralele. Četrsto grama nerđajućeg čelika je palo na nekog brzinom većom od tridesetjedan metar u sekundi. Promašilo je za dlaku-dlakicu, delić trantičice, za perce nerođene ptičice, kap žive-živice ne bi umela tuda da se provuče. Međutim, kajem se zbog svojih postupaka.

Sleteli smo, ja sam držao usta snažno otvorena, oni su mi rekli da ih zatvorim da me ne bi polomili. Ali, u suštini bili su ljubazni.

Odveli su me pod zemlju gde me je ispitivao glavni inspektor dvoglavog dvoglavnog inspektorata. Brzo se ustanovilo da ne znam ništa i da sam tamo doveden greškom. Ne smem a da ne kažem da mi je ipak bilo drago kada je gospodin inspektor počeo da se znoji i da dim cigare počinje da pljuje još pre nego da uvuče u svoja presađena pluća. On je svojevremeno silno nastradao, disao je vatru duže nego što se sme i morali su da mu presade pluća svinje. A svinje ne podnose duvan.

- Vodite ga na otrežnjenje i postarajte se da se ničega od ovoga ne seća. - rekao je onako lepo, očinski.

U samici je bilo užasavajuće tiho, ali zahvaljujući mom malom lupeškom podvigu jajca su mi zveckala kada god bih to pozeleo.

Kada su me pustili, elegantno sam odbio prevoz natrag u grad. Oni su mi, zato što su ućarili na gorivu, dozvolili da napunim džepove kesicama šećera iz menze i podarili mi kompas. Čak su hteli i da mi plate kartu za vožnju visećim tramvajem koju su mi prekinuli.

- Samo begaj na sever. Gde iglica drži, e ti tamo begaj! - rekao je bivši

vlasnik kompasa.

Fijufiju, fijufiju. Napolju je duvalo.

Stao sam iznad rešetke koja je bila ugrađena u džinovski betonski plato na kojem (i ispod kojeg) se nalazio inspektorat i protresao ključeve iz nogavice u usta šištavom čudovištu.

Vetar je uskoro uminuo a rosa upletena u gustu travu počela je da se suši. Pre toga sam često padao i klizao se. Nađeš blagu padinu, padneš i kliziš na desetine metara. Fino.

Usred travnate pustinje je bilo jedno mesto na koje su se pre dve godine spustili vanzemaljci. Sada je to stecište čudaka koji prebiraju po zgarištu u nadi da će naći nešto zanimljivo. Do grada se moglo autoputem, ali nisam hteo da stopiram, a da sam krenuo peške, neko bi me ugazio jer moja obuća nije imala ugrađene mačje oči. Na kilometar od vanzemaljske piste je bila opruga za izbacivanje teškog tereta. Njom su nekada prebacivali rinfuznu robu na drugu stranu reke, a u poslednje vreme je uglavnom koriste ljudi koji bi da stignu čovečuljke na njihovom putu natrag kući u sazvežđe Petoprstog.

Ja sam seo u napravu i ispalio se. Let je bio relativno interesantan. Dobra strana pračke je što je frljala snažno ali nisko, pa bi čovek leteo tek dva metra iznad zemlje dok ne izgubi na brzini, a onda se samo spusti i nastavi da hoda kao da ništa nije ni bilo.

Po travi su trčale malene divlje koze, nastale mešanjem patuljastih antilopa i koza-svaštojeda onda kada su prvi doseljenici prešli reku i počeli da manje obraćaju pažnju gde im se domaće životinje smucaju. Malene divlje jedu travu i podzemne bobice i imaju zube koje mnogo liče na ljudske. Kada padne sneg - to se ovde dešava stalno, ali hoće i brzo se otopi jer je zemlja topla, valjda od silnih cevi koje kroz nju putuju - divlje koze pristaju da ih za šaku bobica upregnete i da vam, u grupama po desetak, vuku sanke.

Šteta što i u gradu ne postoji neka pračka.

Karavan je počeo da prolazi mimo mene. Okićeni i šareni automobili koji su sunce odbijali u stotine malenih zraka išli su na jug, verovatno na proslavu godišnjice vanzemaljskog dolaska. Devojka u majici i naočarima koje nije davalo suncu da joj škodi, ali su okice mogle da se vide sa ove strane, vozila je auto sa kojeg su visili kartoni umotani u alu-foliju.

Mahnuo sam... onako. Zanimljivi su bili svi ti automobili koji su trčali

preko trave da vide nešto malo pustinje koja nije zarasla, a zarasla bi da je hodočasnici ne gaze, a neki je bogami i okopavaju. A ona je zaustavila auto, proturila glavu kroz prozor i rekla:

- (I mi) idemo tamo, možeš sa nama!

Društvo joj je pravio pas koji je uživao u klackanju. Vozili smo se, ja sam gledao kroz prozor, malo u druge automobile, malo u vrtlogiće prašine koje smo pravili.

NJUPAVCI I KLJOVE

Umro je Fredijev otac...

On i Fredijeva majka su na svom egzotičnom putovanju zajedno sa ostalim turistima na trgu posmatrali izvođenje veština u dresuri slonova. Slon je svašta radio - slagao je debla na gomilu, nosio vedro sa vodom, davao je gazdi da mu stavi glavu u usta. Slonov gazda je zatražio dobrovoljce iz publike i izabrao je Fredijevog oca, ovaj se malo nećkao ali su ostali turisti aplaudirali i počeli da škljocaju aparatima pa je ipak pristao. Otac je postavljen u horizontalan položaj, a slon je trebalo da ga svojim ogromnim stopalom nežno potapše po glavi. Slon je to i radio, ali mu je u jednom trenutku popustila koncentracija i naslonio se malo jače na glavu Fredijevog oca. Slonovo obezbeđenje je reagovalo munjevito - gotovo u trenutku su ga pogodili sa dve strele za uspavlivanje i jednim metkom u glavu. Slon se zaljuljao i pao na tezgju sa nakitom koji prave seoske babe i majicama koje štampa lokalni preduzimač. Fredijevog oca su podigli i on je bio pri svesti, odmahnuo je rukom da pokaže da je sve u redu, a posle sekund-dva se ponovo srušio. Hitna pomoć je stigla i odvezla ga u bolnicu gde ga je pregledao doktor koji je konstatovao komu, a kratko potom i smrt.

Sve poslove vezane za sahranu je preuzeo Fredijev ujak. Davanje obaveštenja u novine, uplata takse i davanje lekova za smirenje Fredijevoj majci. U novinama je izašao tekst o sudbini oca i slona koji ga je zgazio. Omladina iz "Kuće slobode" je tokom noći provalila u zoo-vrt gde su terali slonove na pobunu zato što je jedan od njihove braće pogubljen bez opravdanog razloga. Vikali su slonovima "Bežite!" ili "Hažite za nama!", glavni među njima je održao govor - "Milovanje krhke lobanje stopalom koje nosi na sebi više tona suprotno je slonovskoj prirodi!", mamili ih velikim smokijima, ali sve što su uspeli je da slonovi raskrvaru surle na šiljke u pokušajima da dosegnu poslasticu.

Fredi pere zube. Bio je to naporan dan. Odelo koje mu je ujak doneo je ležalo na stolici. Dugo je trljao zube i usta su se punila penom. Kada više nije bilo mesta, Fredi je pljunuo, isprao je usta vodom, otišao je do kreveta i legao da spava.

SISTEM ZA GLOBALNO POZICIONIRANJE

Frederiku Raspopoviću, profesoru matematike na američkom univerzitetu u gradu večnog proleća, šefu katedre za hiperprostornu analitiku, jednog dana je nešto kvrcnulo u glavi i odlučio je da se povuče iz sveta nauke. Studenti nisu mnogo negodovali, bio je srednje omiljen, univerzitet se takođe nije previše trudio da ga zadrži. Univerzitet je bio na putu za elitu, dekan je to znao i bilo je jasno da će moći da dovedu adekvatnu zamenu. Poslednji rad, pripremljen još semestar ranije, poslao je magazinu, tek da ne propadne, bilo je tu i zanimljivih stvari.

Profesor se sa naučnog rada prebacio u prehrambenu industriju. Počeo je da proizvodi pakete iseckanog voća, to dobro dođe menadžerima na pauzi za ručak – umesto da seckaju banane na kolutove i ljušte kivi i tako izgube dosta vremena, Frederik je to radio za njih, pakovao to u lepu plastičnu ambalažu, sa odlično dizajniranom nalepnicom i plastičnom viljuškicom koja se dobijala u kompletu. Uskoro su svi jeli Frederikovo voće, kolege su u pauzama ćaskale o omiljenoj vrsti Frederikove voćne salate. Neko je najviše voleo “Kivi proleće” (kivi u pasti od banane, posuto cimetom), neko “Japansku jabuku” (komadići kisele i slatke jabuke u masi od rendane jabuke i meda), neko “Šareni svet” (mango, kruška, voćni sirup), neko “Slomljeno srce” (ogromne jagode presečene na pola, sa slatkim pavlakom sa strane). Posao je odlično išao, svi zaposleni u tom minijaturnom pogonu su bili zadovoljni, a i ljudi koji su držali radnje i supermarkete, jer je Frederik davao dobru maržu na svojim salatama.

Frederik se jednog dana probudio na čudnom mestu. Livada pokrivena travom drugačijom od one na kakvu je navikao i okružena drvećem znatno većim od onog u njegovoj ulici. U jakni znatno više novca nego što inače nosi sa sobom, pod glavom njegov prenosni računar. Gvatemala!?! Pobunjenici ga smatraju svojim ratnim zarobljenikom, možda će biti i streljan. Ksavijer, vođa gerilaca, predstavnik uzgajivača koke ali i vlasnika krupnog kapitala, ipak je odlučio da, imidža radi, Frederika puste neoštećenog. Fredi je sa ono malo novca koji su mu ostavili uspeo da dođe do aerodroma (usput se jednom onesvestio i ogrebao je glavu, ali ništa strašno), telefonom na žetone se javio u konzulat odakle su poslali čoveka koji ga je, iako nije imao pasoš, spakovao na avion. Vratio se prvim letom u SAD.

Ustanovio je da je firma za salate prodata (ali je nastavila da radi sa jednakim uspehom). Među gomilom papira u svom stanu našao je ugovor sa svojim potpisom u dnu. Potreban je psiholog naravno, previše je to rupa za jednu glavu. Fredi se vratio na univerzitet, ali se više koncentrisao na pisanje za naučne magazine nego na profesorski rad. Dobio je i tablete. Lečenje je pokazivalo rezultate, napredak je bio spor, ali drugačije i nije moglo. “Uzmi me, satelitu! Nađi me, spusti svoj zrak i odvedi me gde ti volja!” - rekao je doktoru pod hipnozom.

14:30

Seo sam u skoro potpuno prazan bioskop.

U jednoj ruci sam imao papirnu kesicu sa gumi-mentol bombonama, koje su iza ugla i dalje mogle da se kupe po jako povoljnoj ceni, a drugom sam pokušavao da izvučem jučerašnje novine iz džepa jakne. Tek što sam nekako uspeo da ih razvijem na kolenima svetla su se ugasila, ja sam sklonio novine, strpao bombonu u usta i zavalio se.

Najave filmova su uskoro prošle i počeo je film. Mađioničar ima problema sa psihom i stalno se nešto vrpolti i ne zna koji mu je vrag, ali mu ništa nije po volji. Iz čista mira odlučuje da ubije svoju ženu a to će da uradi tako da izgleda kao nesrećan slučaj. Na sceni umesto da izvede trik on je stvarno preseca na pola a pravda se da trik jednostavno nije uspeo. Pošto nije imao spremljen odgovor na pitanje zašto nije prestao da testerije kada je njegova žena počela da vrišti uhapsili su ga i dobio je dosta godina zatvora. A žena je preživela, odveli su je brzo u bolnicu i doktori su uspeli da joj spasu život. Na njenu nesreću, ludi mađioničar je uspeo da joj testerom zakači kičmu i ošteti moždinu pa je bila vezana za kolica. Počela je da radi kao bibliotekar i iz nekih čudnih razloga nije mnogo proklinjala svog bivšeg muža nego je baš bila vesela.

Kada je ludi mađioničar izašao iz duševne bolnice zatvorenog tipa odlučio je da potraži svoju bivšu ženu i da joj se izvini i da pred njom sebe preseče na pola. Ali, ludi ljubitelj knjiga, koji je bio zaljubljen u bibliotekarku saznaje za njegov plan i želi da ga spreči u tome jer se boji da se bibliotekarka ne zaljubi ponovo u njega. On ga kidnapuje i drži ga vezanog u vinskom podrumu. Dolaze mu neki gosti i ludi ljubitelj knjiga onesvešćuje ludog mađioničara hloroformom i stavlja ga u plakar. Kada gosti odu ima šta da vidi - mađioničara nema u plakaru. Nestao je!

On brzo seda u kola i juri kod bibliotekarke. Dolazi do njenog stana i vidi ugašeno svetlo, penje se gore, zvoni na vrata, niko ne otvara, hvata se za bravu, zaključano, zamišljen odlazi natrag do automobila, seda u njega i taman da upali kola - vidimo da pored njega, sakriven mrakom sedi ludi mađioničar. To je bio prilično strašan trenutak.

Film se završio, izašao sam napolje, u međuvremenu je pao mrak. Dani su postali kraći. Lepo mi je, bez obzira što film i nije bio neki... Kao nekad, kada sam bio mlađi, kada sam na istom mestu kao i danas kupovao gumi-mentol, kada sam često odlazio u bioskop...

CRVENO NEBO

Tanani signal pružio se zaptivenom prostorijom. Oto je otvorio oči, pa je kapke lagano spuštao skupljajući snagu da ustane. Desno od njegove glave zatreperilo je u plavičastom svjetlu “Dobro jutro, Oto”. Oto je isključio displej i lenjo se odgegao do modula za higijenu.

Na Velikom Kamenu je tog dana duvao nešto jači vetar, mada na Marsu to ne može da bude naročito strašno. Mari je stalno nešto pričala, komentarisala i najmanje sitnice, pa je Oto utišao zvučnik u skafanderu. Nastavila je da trtlja pa je on zvuk skroz isljučio. Nešto je pošlo naopako, nešto prašine je ušlo u ćelije za napajanje, a zamišljenog Otoa nisu mogli da dozovu sve dok Uber nije prišao i kucnuo mu prstom po viziru.

Obrok koji su jeli kada su se vratili je bio bogatiji nego inače, kuvar je želeo da ih iznenadi, ženi mu je rođendan, pa eto, zašto da ne, da se nađe razlog. Otoa je žigala koža na licu, na levoj strani uz uvo i... uvo ga je boluckalo. Ništa nikome nije rekao, kada se neko razboli ovde digne se velika frka oko toga, proći će valjda uskoro. Možda je nešto na psihičkoj bazi, daleko bilo, tada su stvari još komplikovanije, čoveka izoluju, da bi napravio i najmanji kontakt sa ostalima potreban je jednosatni pregled. Zahvatio je salatu u viljušku, vratio je zalogaj natrag u tanjir pa uzeo manje, opet odustao, naslonio je viljušku na rub tanjira i obrisao znojjavu ruku salvetom.

Kao da nije spavao već danima. Razmišljao je – da li je spavao, uplašio se kada nije mogao da se seti. Jutros ga je pisak probudio... ili možda samo prenuo iz razmišljanja? O čemu je tad razmišljao... da li je sinoć tako jako želeo da zaspi a nije mogao, ili se to desilo noć ranije... Ili je sanjao sve to skupa...

- Oto, hoćeš li dezert? - upitao je neko.

- Da, hvala.

Nije se trgao. Zadovoljan što je uspeo da sakrije da je odlutao, zahvatio je taj poslednji zalogaj salate.

- Da li je sve u redu, Oto? – upitao je neko drugi.

Dezert je stigao i Oto je liznuo rastopljeni šlag sa vrha.

Na pola mu se dezert smučio pa se ljubazno povukao u odaju za slobodne aktivnosti. Tamo je posada sedela, ćaskala o poslu, igrali su karte, imali su i par video igara i nešto filmova koje su krckali lagano ne bi li im trajali

do kraja misije.

Setio se Oto kako je svog starijeg brata od ujaka tužio da je uradio nešto što ovaj nije, sve u suzama, i svi su mu poverovali. Brat je, besan na malog kao siktava mačka, skočio i udario ga iz sve snage po licu. Oto je seo na zemlju, krvav i razbijenih naočara, a brat ga je dokrajčio nogom, posred glave, svom snagom. Rodbina je pohitala da ih razdvoji, leteli su šamari na starijeg batu, čupale se uši i kosa, ali je bilo kasno. Oto je ležao onesvešćen.

Video je sebe kako leži u bolnici, skupoj, čistoj, samo najbolje za malenog Otoa. Nije mu bilo jasno otkud on u komi, toga se ne seća, kako to da jasno može da vidi sebe sa infuzijom uštekanom u ruku, kako može da vidi hodnik kojim dolaze prvo roditelji, tihi, potpuno izgubljeni u situaciji koja ih je zadesila. Nekoliko minuta kasnije dolazi i ostala rodbina, oni su nešto pribraniji, pre nego što uđu u sobu raspituju se kod sestre, tad dolazi doktor, objašnjava im, oni klimaju glavom kao da im je jasno šta ovaj priča. Ulaze, pozdravljaju se sa njegovim roditeljima, grle mu majku, roditelji sede a ostali stoje. Tu i tamo neko pusti koju suzu, stariji brat gleda svoju majku pa i on plače za njom. Nije mu baš najjasnije šta se desilo, dogovorili su se da ga ne krive, stoji pored kreveta sa očevom rukom na svilenkastoj kosici i čuti.

Oto je među njima, vidi sebe kako leži, i njemu je sada žao jer evo i ostali su takvi, iako on zna da će sve biti u redu. Pošle su mu suze, sada mu je stvarno žao tog nepomičnog telašca za koje vam treba doktor da vam protumači crteže i zvuke aparata pa da znate da je živo.

Ostali su završili sa jelom i ušli u prostoriju za slobodne aktivnosti. Oto je laganim pokretom, da se ne primeti trzaj, otro suze iz oka. Posada je časкала, Uber i Horas su se odmah prihvatili karata, posle Horasovog jučerašnjeg poraza u partiji koja je potrajala do kasno morao je da se odigra revanš.